

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та управління

Т.Ф. Бірюкова

» 08 2025 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ГЛОБАЛІЗАЦІЯ: СОЦІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ

підготовки магістрів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Соціологія

спеціальності С5 Соціологія

галузі знань С Соціальні науки, журналістика, інформація та міжнародні
відносини

ВИКЛАДАЧ: Скворець Володимир Олексійович, д.філос.н., доц., проф. кафедри соціології

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри соціології

Протокол № 1 від "26" 08 2025 р.
Завідувач кафедри соціології

(підпис) В.О. Скворець

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

(підпис) Т.О. Ратушна

2025 рік

Зв'язок з викладачем:

Е-mail: vskvorets@cisr.zp.ua

Телефон: 099 649 5600

Інші засоби зв'язку: Moodle (форум курсу, приватні повідомлення); Viber за номером 099 649 5600

Кафедра: соціології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а, кімн. 309

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчального курсу «Глобалізація: соціологічний аналіз» є ознайомлення магістрів спеціальності «соціологія» з основною проблематикою соціології глобалізації та виокремити основні напрями формування глобального соціального простору з урахуванням теоретичних і емпіричних надбань провідних вчених вітчизняної та зарубіжної сучасних соціологічних шкіл. Студенти повинні ознайомитися з основними методологічними засадами дослідження глобалізації, засвоїти аналіз основних сфер розвитку глобалізації, осмислювати суперечливий характер впливу глобалізації на функціонування світового порядку, усвідомлювати місце українського суспільства у процесі глобальних соціальних змін та трансформації світового порядку.

Даний курс тісно пов'язаний з дисциплінами, що входять до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: «Соціокультурний розвиток людства» та «Інституціональна соціологія», а також із такими освітніми компонентами як виробнича практика і підготовка кваліфікаційної роботи магістра.

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Обов'язкова	
Семестр	2-й	
Кількість кредитів ECTS		
Кількість годин		
Лекційні заняття	10 год.	
Семінарські заняття	20 год.	
Практичні заняття		
Самостійна робота	60 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: Кількість: 3 особисті – понеділок, з 15:00 до 16:00, IV корпус, ауд. 309; дистанційні – Zoom, за попередньою домовленістю Запис на консультації: vskvorets@cisr.zp.ua	
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=802	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
ЗК01. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК03. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК04. Здатність працювати в міжнародному контексті. СК01. Здатність аналізувати соціальні явища і процеси. СК02. Здатність виявляти, діагностувати та інтерпретувати соціальні проблеми українського суспільства та світової спільноти.	Опрацювання першоджерел; опитування на семінарських заняттях; тестування в системі Moodle; написання есе.
СК07. Здатність розробляти та оцінювати соціальні проекти і програми. СК08. Здатність співпрацювати з європейськими та євроатлантичними інституціями. СК10. Здатність аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, які є основою для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.	Дискусія; написання есе.
ПР01. Аналізувати соціальні явища і процеси, використовуючи емпіричні дані та сучасні концепції і теорії соціології. ПР02. Здійснювати діагностику та інтерпретацію соціальних проблем українського суспільства та світової спільноти, причини їхнього виникнення та наслідки. ПР03. Розробляти і реалізовувати соціальні та міждисциплінарні проекти з урахуванням соціальних, економічних, правових, екологічних та інших аспектів суспільного життя. ПР04. Застосовувати наукові знання, соціологічні та статистичні методи, цифрові технології, спеціалізоване програмне забезпечення для розв'язування складних задач соціології та суміжних галузей знань. ПР06. Вільно спілкуватись усно і письмово українською мовою та однією з іноземних мов при обговоренні професійних питань, досліджень та інновацій у сфері соціології та суміжних наук у тому числі в контексті співпраці з європейськими та євроатлантичними інституціями. ПР11. Аналізувати новітні досягнення теоретичної соціології, як основу для формування критичної соціологічної саморефлексії у процесі пізнання складної соціальної реальності.	Написання та усний захист індивідуального дослідницького завдання аналітичного характеру з презентацією його результатів

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Методологічні засади дослідження глобалізації

Тема 1. Вступ до курсу «Глобалізація: соціологічний аналіз»

Місце і роль навчальної дисципліни в системі професійної підготовки магістра соціології, фахівця у галузі соціологічного аналізу суспільства. Глобалізація як предмет дослідження соціології. П. Штомпка про соціологічний аналіз процесу глобалізації та формування глобального суспільства. Е. Гідденс про зміст процесу глобалізації. Р. Робертсон про основні передумови глобалізації. Основні чинники розгортання процесів глобалізації. Технологічна революція як основа процесів глобального розвитку: М. Маклюєн про «глобальне село»; М. Кастельс про глобальні мережі. Типології сучасних теорій глобалізації: теоретичні підходи гіперглобалістів, скептиків, трансформаціоналістів.

Тема 2. Глобалізація у конструктах сучасної теоретичної соціології

Становлення соціальної теорії глобалізації. Витоки теорії глобалізації: теорія імперіалізму, теорія залежності, теорія світової системи. Ієрархічне розшарування світу на три групи країн: центр, периферію і напівпериферію. Глобалізація культури. Праці Броніслава Малиновського та А. Р. Редкліффа-Брауна зіткнення автохтонних культур із західною культурою. Моделі культурної взаємодії: цивілізаційна місія чи культурний імперіалізм? Уніформізація культури та «макдональдизації суспільства». Теорії культурної глобалізації. Поняття глобальної ойкумени (Ульф Ганнерц). Традиційні культури. Модерна культура. Сценарії долі глобальної культурної ойкумени. Теорія різноманітних модерностей Шмуеля Айзенштадта.

Тема 3. Аналіз понятійно-категоріального апарату глобального розвитку людства

Основні теоретичні моделі уявлень про глобалізацію. П. Штомпка про реальні глобалізаційні процеси та зміни у свідомості людини, викликані глобалізацією культури. Типологія образів глобалізації за Р. Робертсоном: «глобальний Gemeinschaft I», «глобальний Gemeinschaft II», «глобальний Gesellschaft I», «глобальний Gesellschaft II». Наслідки глобалізації на міжособистісному просторі. П. Штомпка про погляд на соціальні зміни з особистої аксіологічної перспективи: здобутки і втрати від глобалізації.

Змістовий модуль 2. Сфери розвитку глобалізації

Тема 4. Економічні аспекти глобалізації

Інтернаціоналізація світової економіки – шлях до глобальної економіки. Основні етапи розвитку інтернаціоналізації господарського життя. Значення інтернаціоналізації суб'єктів світового господарства. Поняття «глобальна економіка», «глобальна господарська система». Перетворення світової економіки в транснаціональну. Глобальна мережа комунікацій. Міжнародний поділ праці. Світ-системний підхід І. Валлерстайна до світової економіки. Характеристика капіталістичної світової економіки. Логіка функціонування світової капіталістичної системи. Глобальна система регулювання економічних відносин. Основні напрями процесу макроекономічного регулювання світової економіки. Роль і значення транснаціональних корпорацій у глобальній економіці.

Тема 5. Політичні аспекти міжнародної взаємодії соціальних суб'єктів в умовах глобалізації

Теоретико-методологічні засади дослідження політичних процесів. Зміст понять «політичний процес», «політичний стан», «політична влада». Політичні явища і процеси в умовах глобалізації. Політичний аспект глобалізації у теоретичних концепціях гіперглобалістів. Концепція мондіалізму. Структура мондіалістських установ і організацій, що формують світову політику, включаючи процес глобалізації. Роль структур світової політики у спрямуванні процесів глобалізації на формування глобального світового порядку.

Тема 6. Соціокультурні аспекти глобалізації

Соціокультурний підхід у дослідженні суспільства. Теорія соціокультурного розвитку людства Ю.В. Павленка. Формацийний і цивілізаційний підхід у дослідженні суспільства. Основні теоретичні моделі цивілізаційного підходу. Новий соціокультурний вимір в епоху глобалізації. Вплив глобалізації на формування нового механізму суспільних зв'язків. Зміна механізму ідентифікації особистості. Ідентичність як продукт власного вибору і власного міфотворення особистості. Горизонтальна

самоорганізація соціокультурного простору. Суперечливий характер глобалізації в соціокультурній сфері. Конвергенція глобальної культури. Делокалізація і релокалізація. Макдональдизація.

Змістовий модуль 3. Суперечливий характер впливу глобалізації на функціонування світового порядку

Тема 7. Глобалізація – джерело формування світового порядку

Глобалізація і цивілізаційні зміни в сучасному світі. Патрік Дж. Б'юкенен про кризу євроатлантичної цивілізації. О. Білорус про глобалізацію і глобалізм. Сутність глобалізму і загроза, яку він несе людству. Г.-П. Мартін і Х. Шуманн про загрозу глобальних катаклізмів (книга «Пастка глобалізації: атака на процвітання і демократію»). Нові механізми стратифікації людства і розподілу світу на цивілізаційні кластери (О. Шнипко). Глобальні соціальні проблеми сучасного світу, що породжені глобалізацією. Закон культурної глобалізації.

Тема 8. Життєустрій народу перед викликами глобалізації

Зміст поняття «життєустрій народу». Загрози, що породжені глобалізацією. Посилення цивілізаційного розколу глобалізованого світу. Заперечення права більшості народів світу на нормальне існування. Руйнування життєустрою неєвропейських народів. Позбавлення неєвропейських народів права на вибір власного шляху розвитку. Вплив системи глобалізму на природу: забезпечення соціально-екологічного балансу для країн «золотого мільярда» і перетворення решти країн світу на екологічний смітник.

Тема 9. Моделі світового порядку

Джерела дослідження світового порядку: Г. Кіссінджер «Світовий порядок», З. Бжезінський «Стратегічний погляд: Америка і глобальна криза», С. Хантінгтон «Зіткнення цивілізацій». Зміст поняття «світовий порядок» (Г. Кіссінджер). Зміст соціальної еволюції людства протягом останніх п'яти століть: утворення, функціонування та зміна моделей світового порядку. Моделі світового порядку. Європейська модель світового порядку. Московська модель світового порядку. Китайська модель світового порядку. Ісламська концепція світового порядку. Американська модель світового порядку. Міжнародний порядок – результат війн між провідними державами та домовленостей про післявоєнний устрій світу (Вестфальський мир, Віденьський конгрес, Версальський договір, Ялтинська конференція).

Тема 10. Зміна моделі світового порядку: від двополюсної – до однополюсної, початок переходу до багатопольової

Встановлення нового світового порядку після Другої світової війни. Роль ООН у підтримці світового порядку. «Загальна декларація прав людини» як засіб обмеження сваволі держави по відношенню до людини. Двополюсна система – модель світового порядку, що ґрунтується на підтриманні балансу між двома наддержавами – США і СРСР. Зміст поняття «холодна війна». Концепція еволюційного характеру «холодної війни» (О. Зинов'єв). Формування глобального суспільства. Крах СРСР і формування однополюсного світового порядку. Основні риси однополюсного світу. Фактори формування нового світоустрою: геополітичний, цивілізаційний, гео економічний, світоглядний, технологічний.

Змістовий модуль 4. Українське суспільство в контексті глобалізації

Тема 11. Трансформація суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу

Дослідження впливу глобалізації на трансформацію суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу (Дж. Стігліц, М. Павловський, О. Шнипко). Зміст поняття «Вашингтонський консенсус» (Джон Уільямсон). Передумови появи Вашингтонського консенсусу. Механізм Вашингтонського консенсусу. Структуру мондіалістських установ і організацій, що формують світову політику. Вплив Вашингтонського консенсусу на становлення нового соціального устрою. О. Шнипко про сутність Вашингтонського консенсусу. Джозеф Стігліц про наслідки реалізації ринкових реформ за моделлю Вашингтонського консенсусу в низці країн світу. Кризовий характер трансформації суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу.

Тема 12. Трансформація суспільства за моделлю Пекінського консенсусу

Основними передумовами появи моделі Пекінського консенсусу. Поняття «Пекінський консенсус» (Джошуа Купер Рамо). Відмінності між «Вашингтонським консенсусом» і «Пекінським консенсусом». Основні рекомендації для економічного розвитку за Пекінським консенсусом. М. Павловський про успіхи Китаю в реформуванні економіки і суспільства за Пекінським консенсусом. Сутність моделі Пекінського консенсусу. Стратегії Пекінського консенсусу в умовах глобалізації. Пекінський і Вашингтонський консенсуси як альтернативні шляхи реформування економіки та суспільства.

Тема 13. Вплив глобалізації на трансформацію українського суспільства

Дослідження вітчизняними науковцями соціальних змін в українському суспільстві. Науковий проєкт Н. Паніної і Є. Головахи «Українське суспільство. Моніторинг соціальних змін». М. Павловський про економічні реформи як засіб трансформації суспільства. Демографічні зміни в сучасній Україні (колективна монографія «Населення України. Демографічні тенденції в Україні у 2002–2019 рр.»). Внесок Інститут світової економіки та міжнародних відносин НАН України у дослідження соціокультурного розвитку людства та українського суспільства. Формування нової моделі соціального управління в пострадянській Україні (В. Геєць). Вплив ринкових реформ на соціальні процеси (деіндустріалізація, деградація робочої сили, маргіналізація, демографічна криза) та поведінку населення (поширення бідності, формування культури боротьби за виживання).

Тема 14. Місце українського суспільства в соціальній еволюції людства

Зміст поняття «соціальна еволюція». Проголошення незалежності України як передумова оновлення українського суспільства. М. Павловський про зміну моделей економічних систем як чинник визначення шляхів розвитку суспільства. Шлях соціальних змін пострадянського українського суспільства. Трансформація соціоісторичного організму України. Реформування економічної системи України. Демографічна криза в пострадянській Україні. Зміни в соціальній структурі України. Зміни в політичній системі України. Зміни в стані техносфери України. Зміна культурно-історичного типу особи. Проблема збереження соціоісторичного організму України. Виклики російсько-української війни в контексті трансформації світового порядку.

Тема 15. Російсько-українська війна: Україна – епіцентр глобального протистояння

Глобальні трансформації і роль України в їх прискоренні (Василь Юрчишин). Актуальність ноосферного імперативу інноваційних трансформацій української економіки (Юрій Бажал). Оцінка втрат і перспектив розвитку людського капіталу як складової національного багатства України внаслідок військової агресії (Ірина Бобух). Рух до локалізації глобальних інститутів розвитку задля післявоєнного відновлення України та формування нових економічних зв'язків з ЄС та світом (Юрій Прозоров). Нова Україна у повоєнному світі (Микола Сунгуровський).

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 1. Вступ до курсу «Глобалізація: соціологічний аналіз»	2		раз на два тижні
2	Тема 4. Економічні аспекти глобалізації	2		раз на два тижні
3	Тема 7. Глобалізація – джерело формування світового порядку	2		раз на два тижні
4	Тема 13. Вплив глобалізації на трансформацію українського суспільства	2		раз на два тижні
5	Тема 14. Російсько-українська війна: Україна – епіцентр глобального протистояння	2		раз на два тижні
Разом		10		

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Тема 2. Глобалізація у конструктах сучасної теоретичної соціології План 1. Становлення соціальної теорії глобалізації. 2. Витоки теорії глобалізації: теорія імперіалізму, теорія залежності, теорія світової системи. 3. Ієрархічне розшарування світу: центр, периферія і напівпериферія. 4. Глобалізація культури (праці Б. Маліновського та А. Р. Редкліффа-Брауна про зіткнення автохтонних культур із західною культурою). 5. Моделі культурної взаємодії. 6. Уніформізація культури та «макдональдизації суспільства». 7. Теорії культурної глобалізації. 8. Поняття глобальної ойкумени (Ульф Ганнерц). Сценарії долі глобальної культурної ойкумени. 9. Теорія різноманітних модерностей Шмуеля Айзенштадта.	2		<i>раз на тиждень</i>
	Тема 3. Аналіз понятійно-категоріального апарату глобального розвитку людства План 1. Основні теоретичні моделі уявлень про глобалізацію. 2. П. Штомпка про реальні глобалізаційні процеси та їхній вплив на свідомість людини. 3. Типологія образів глобалізації за Р. Робертсоном. 4. Наслідки глобалізації на міжособистісному просторі. 5. П. Штомпка про погляд на соціальні зміни з особистої аксіологічної перспективи.	2		<i>раз на тиждень</i>
2	Тема 5. Політичні аспекти міжнародної взаємодії соціальних суб'єктів в умовах глобалізації План 1. Теоретико-методологічні засади дослідження політичних процесів. 2. Зміст понять «політичний процес», «політичний стан», «політична влада». 3. Політичні явища і процеси в умовах глобалізації. 4. Політичний аспект глобалізації у теоретичних концепціях гіперглобалістів. 5. Концепція мондіалізму. 6. Структура мондіалістських установ і організацій, що формують світову політику. Роль структур світової політики у спрямуванні процесів глобалізації на формування глобального світового порядку.	2		<i>раз на тиждень</i>
	Тема 6. Соціокультурні аспекти глобалізації План 1. Соціокультурний підхід у дослідженні суспільства. 2. Теорія соціокультурного розвитку людства Ю.В. Павленка. 3. Формаційний і цивілізаційний підхід у дослідженні суспільства. 4. Основні теоретичні моделі цивілізаційного підходу. 5. Новий соціокультурний вимір в епоху глобалізації.	2		<i>раз на тиждень</i>

	6. Вплив глобалізації на формування нового механізму суспільних зв'язків. 7. Зміна механізму ідентифікації особистості. 8. Ідентичність як продукт власного вибору і власного міфотворення особистості. 9. Горизонтальна самоорганізація соціокультурного простору. 10. Суперечливий характер глобалізації в соціокультурній сфері. 11. Конвергенція глобальної культури. Делокалізація і релокалізація. Макдональдизація.			
3	Тема 8. Життєустрій народу перед викликами глобалізації План 1. Зміст поняття «життєустрій народу». 2. Загрози, що породжені глобалізацією. 3. Цивілізаційний розкол глобалізованого світу. 4. Порушення права народів світу на нормальне існування. 5. Руйнування життєустрою неєвропейських народів. 6. Позбавлення неєвропейських народів права на вибір власного шляху розвитку. 7. Вплив системи глобалізму на природу. 8. Проблема забезпечення соціально-екологічного балансу в країнах «золотого мільярда» та решті країн світу.	2		<i>раз на тиждень</i>
	Тема 9. Моделі світового порядку План 1. Джерела дослідження світового порядку (Г. Кіссінджер «Світовий порядок», З. Бжезінський «Стратегічний погляд: Америка і глобальна криза», С. Хантінгтон «Зіткнення цивілізацій») 2. Зміст поняття «світовий порядок» (Г. Кіссінджер). 3. Зміст соціальної еволюції людства протягом останніх п'яти століть: утворення, функціонування та зміна моделей світового порядку. 4. Моделі світового порядку (європейська, московська, китайська, ісламська, американська). 5. Міжнародний порядок – результат війн між провідними державами та домовленостей про післявоєнний устрій світу (Вестфальський мир, Віденський конгрес, Версальський договір, Ялтинська конференція).	2		<i>раз на тиждень</i>
	Тема 10. Зміна моделей світового порядку. План 1. Встановлення нового світового порядку після Другої світової війни. 2. Роль ООН у підтримці світового порядку. 3. «Загальна декларація прав людини» як засіб обмеження сваволі держави. 4. Двополюсна система – модель світового порядку: баланс між двома наддержавами – США і СРСР. 5. Зміст поняття «холодна війна». Концепція еволюційного характеру «холодної війни». 6. Формування глобального суспільства. 7. Крах СРСР і формування однополюсного світового порядку. 8. Основні риси однополюсного світу. 9. Фактори формування нового світоустрою: геополітичний, цивілізаційний, геоекономічний, світоглядний, технологічний.	2		<i>раз на тиждень</i>

4	Тема 11. Трансформація суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу План 1. Вплив глобалізації на трансформацію суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу (Дж. Стігліц, М. Павловський, О. Шнипко). 2. Зміст поняття «Вашингтонський консенсус» (Джон Уільямсон). 3. Передумови появи Вашингтонського консенсусу. 4. Механізм Вашингтонського консенсусу. 5. Структуру мондіалістських установ і організацій, що формують світову політику. 6. Вплив Вашингтонського консенсусу на становлення нового соціального устрою. 7. Джозеф Стігліц про наслідки реалізації ринкових реформ за моделлю Вашингтонського консенсусу в різних країнах світу. 8. Кризовий характер трансформації суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу.	2		<i>раз на тиждень</i>
	Тема 12. Трансформація суспільства за моделлю Пекінського консенсусу План 1. Основні передумови появи моделі Пекінського консенсусу. 2. Поняття «Пекінський консенсус» (Джошуа Купер Рамо). 3. Основні рекомендації для економічного розвитку за Пекінським консенсусом. 4. М. Павловський про успіхи Китаю в реформуванні економіки і суспільства за Пекінським консенсусом. 5. Сутність моделі Пекінського консенсусу. 6. Стратегії Пекінського консенсусу в умовах глобалізації. 7. Пекінський і Вашингтонський консенсуси як альтернативні шляхи реформування економіки та суспільства.	2		<i>раз на тиждень</i>
	Тема 14. Місце українського суспільства в соціальній еволюції людства План 1. Зміст поняття «соціальна еволюція». 2. Проголошення незалежності України як передумова оновлення українського суспільства. 3. М. Павловський про зміну моделей економічних систем як чинник визначення шляхів розвитку суспільства. 4. Шлях соціальних змін пострадянського українського суспільства. 5. Реформування економічної системи України. 6. Демографічна криза в пострадянській Україні. 7. Зміни в соціальній структурі України. 8. Зміни в стані техносфери України. 9. Зміна культурно-історичного типу особи. 10. Виклики російсько-української війни в контексті трансформації світового порядку.	2		<i>раз на тиждень</i>
Разом		20		

6. Самостійна робота

№ змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Опрацюйте джерело: Цимбал Т. В. Глобальність як проблема соціологічного теоретизування: концептуальний та методичний аспекти. URL: file:///D:/OneDrive/!Desktop/actprob13_6.pdf), зробіть конспект основних положень	7	
	Підготувати теми змістового модуля 1 «Методологічні засади дослідження глобалізації»	8	
2	Опрацюйте джерело: Валлерстайн І. Структурні кризи. URL: https://commons.com.ua/uk/strukturni-krizi/), зробіть конспект основних положень	7	
	Підготувати теми змістового модуля 2 «Сфери розвитку глобалізації»	8	
3	Опрацюйте джерело: Економічна теорія. Політекономія : підручник / за ред. В. Д. Базилевича. 6-те вид., перероб. і доп. Київ : Знання-Прес, 2007. 719 с. (URL: https://pidru4niki.com/1502111940011/politekonomiya/sutnist_oznaki_rivni_globalizatsiyi_ekonomiki), зробіть конспект основних положень	7	
	Підготувати теми змістового модуля 3 «Суперечливий характер впливу глобалізації на функціонування світового порядку»	8	
4	Опрацюйте джерело : Розділ XVII. Економічні аспекти глобальних проблем та їх вплив на економічний розвиток України / Щетинін А. І. Політична економія : підручник. Київ : Центр учбової літератури, 2011. С. 457-478. (URL: chrome-extension://efaidnbmninnibpcapcglclefindmkaj/http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3644/1/%D0%A9%D0%B5%D1%82%D0%B8%D0%BD%D1%96%D0%BD%20%D0%90.%20%D0%86.%20%D0%9F%D0%BE%D0%BB%D1%96%D1%82%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B0%20%D0%B5%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D1%8F.pdf), зробіть конспект основних положень Опрацюйте джерело : Копачинська Г. Історичний контекст формування геополітичних інтересів України // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2024. № 2 (19). URL: https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/360/360), зробіть конспект основних положень.	8	
	Підготувати теми змістового модуля 4 «Українське суспільство в контексті глобалізації»	7	
Разом		60	

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Опитування	Семінарське заняття 1	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів . Неповна відповідь на питання, у	5

			якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	
	Опитування	Семінарське заняття 2	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	5
	Практичне завдання – написати есе (письмова робота).	Тема есе: «Основні наукові школи з проблем глобалізації» (обсягом 3-5 сторінки)	Повнота структури та змісту основних елементів аналізу за наявності власного бачення проблеми – 5 балів , Наявність власних думок, але відсутність деяких елементів аналізу – 4-3 бали . Есе поверхово розкриває зміст проблеми – 1-2 бали .	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	3			15
2	Опитування	Семінарське заняття 3	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	5
	Опитування	Семінарське заняття 4	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів . Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали . Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали . Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	5
	Практичне завдання – написати есе (письмова робота).	Тема «Зумовлені глобалізацією загрози соціокультурному розвитку народів світу» (обсягом 3-5 сторінки)	Повнота структури та змісту основних елементів аналізу за наявності власного бачення проблеми – 5 балів , Наявність власних думок, але відсутність деяких елементів аналізу – 4-3 бали .	5

			Есе поверхово розкриває зміст проблеми – 1-2 бали.	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	3			15
3	Опитування	Семінарське заняття 3	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів. Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали. Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали. Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	5
	Опитування	Семінарське заняття 4	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів. Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали. Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали. Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	5
	Презентація і захист практичного завдання	Семінарське заняття 5 Презентація есе «Соціокультурні чинники, що постали гальмом на шляху розвитку Індійської цивілізації»	Повнота структури та змісту основних елементів аналізу за наявності власного бачення проблеми – 5 балів, Наявність власних думок, але відсутність деяких елементів аналізу – 4-3 бали. Есе поверхово розкриває зміст проблеми – 1-2 бали.	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	3			15
4	Опитування	Семінарське заняття 5	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів. Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали. Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали. Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	5
	Опитування	Семінарське заняття 6	Повна, аргументована і логічно-послідовна відповідь на питання семінару – 5 балів. Неповна відповідь на питання, у якій відсутній один із елементів змісту – 4 бали. Неповна відповідь на питання, у якій відсутні два-три елементи змісту – 3 бали.	5

			Неповна і нелогічна відповідь, що має фрагментарний характер відбиття змісту – 1-2 бали	
	Презентація і захист практичного завдання	Семінарське заняття 7 Презентація есе «Порівняння трансформації суспільства за моделлю Вашингтонського і Пекінського консенсусу» (обсягом 3-5 сторінки)	Повнота структури та змісту основних елементів аналізу за наявності власного бачення проблеми – 5 балів , Наявність власних думок, але відсутність деяких елементів аналізу – 4-3 бали . Есе поверхово розкриває зміст проблеми – 1-2 бали .	5
Усього за ЗМ4 контр. заходів	3			15
Усього за змістові модулі	12			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання – відповідь на питання заліку	Питання до заліку: 1. Зміст і завдання курсу «Глобалізація: соціологічний аналіз». 2. Особливість соціологічного підходу до вивчення глобалізації. 3. Глобалізація як ключова проблема світового розвитку. 4. Історія виникнення концепцій про глобальний світ. 5. Теоретико-методологічні основи пізнання глобального світу. 6. Сутність основних підходів трактування глобалізаційного розвитку. 7. Наукові школи з проблем глобалізації. 8. Аналіз понятійно-категоріального апарату глобального розвитку людства. 9. Глобалізація як новий світовий порядок. 10. Сутність поняття «глобальна економіка». 11. Транснаціональні корпорації та їх роль у глобальному економічному просторі. 12. Тенденції розвитку національних економік в умовах глобалізації. 13. Формування глобальної політики. 14. Трансформація сучасного світового політичного порядку. 15. Формування нових наднаціональних політичних	Кількість питань, на які надано повну змістовну відповідь (1 питання – 5 балів) – усього 2 питання. 5 балів – відповідь логічна, повна й аргументована 3-4 бали – відповідь логічна й послідовна, але окремі аспекти не розкриті 1-2 бали – відповідь поверхова, студент знає основні поняття	10

		інститутів. 16. Формування нових типів міжнародних акторів. 17. Міжнародні неурядові організації як суб'єкти світової політики. 18. Новий соціокультурний вимір в епоху глобалізації. 19. Небезпеки глобалізації для соціокультурної сфери. 20. Вестернізація і макдональдизація: сутність, небезпеки і ризики. 21. Можливості і горизонти подолання соціокультурної глобалізації. 22. Діалог культур. Міжкультурна комунікація. 23. Глобалізація – джерело формування світового порядку 24. Глобалізація і цивілізаційні зміни в сучасному світі. 25. Патрік Дж. Б'юкенен про кризу євроатлантичної цивілізації. 26. О. Білорус про глобалізацію і глобалізм. 27. Сутність глобалізму і загроза, яку він несе людству. 28. Розподіл світу на цивілізаційні кластери (О. Шнипко). 29. Соціальні проблеми сучасного світу, що породжені глобалізацією. 30. Зміст поняття «життеустрій народу». 31. Посилення цивілізаційного розколу глобалізованого світу. 32. Руйнування життєустрою неєвропейських народів. 33. Вплив системи глобалізму на природокористування. 34. Джерела дослідження світового порядку. 35. Зміст поняття «світовий порядок» (Г. Кіссінджер). 36. Моделі світового порядку. 37. Міжнародний порядок – результат війн між провідними державами. 38. Двополюсна модель світового порядку. 39. Однополюсна модель світового порядку. 40. Фактори формування нового світового порядку в XXI столітті. 41. Трансформація суспільства за моделлю Вашингтонського консенсусу. 42. Трансформація суспільства за моделлю Пекінського консенсусу. 43. Вплив глобалізації на трансформацію українського суспільства. 44. «Українське суспільство. Моніторинг соціальних змін». 45. М. Павловський про економічні	
--	--	--	--

		реформи і трансформацію суспільства. 46. Демографічні зміни в сучасній Україні. 47. Вплив неоліберальних реформ на соціальні процеси в Україні. 48. Місце українського суспільства в соціальній еволюції людства 49. Вплив глобалізації на зміни в стані техносфери України. 50. Російсько-українська війна в контексті зміни моделі світового порядку.		
	Виконання підсумкового тесту в системі Moodle	Тестові завдання за адресою в системі Moodle: https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=802	1 бал за кожну правильну відповідь. На проходження тесту дається 15 хвилин і одна спроба	10
	Індивідуальне дослідницьке завдання – аналітичний огляд соціокультурних змін в одній із країн у формі презентації обсягом 12-15 файлів. Студент повинен публічно захистити свою роботу. Зміст презентації включає: 1) титульний лист, у якому вказано прізвище та ім'я автора, назву теми дослідження; 2) актуальність обраної проблеми; 3) мета і завдання роботи; 4) предмет дослідження; 5) методи дослідження; 6) основні ідеї теорій і концепцій, на які спирається автор; 7) список джерел, що були використані при підготовці роботи.	Теми для розробки аналітичного огляду: 1. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на економіку різних країн світу. 2. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на соціальний розвиток і соціальну структуру різних країн світу. 3. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на демографічну ситуацію в різних країнах світу. 4. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на політичну систему в різних країнах світу. 5. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на соціокультурний розвиток різних країн світу. 6. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на технологічний розвиток і стан техносфери різних країн світу. 7. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на функціонування національної системи охорони здоров'я в різних країнах світу. 8. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на функціонування національної системи освіти в різних країнах світу. 9. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на екологічну ситуацію в різних країнах світу. 10. Аналіз джерел з проблем впливу глобалізації на розвиток національної культури в різних країнах світу. Обсяг роботи – не менше 12 сторінок.	Критеріями оцінювання є наявність визначених складових в аналітичному огляді: 1) титульний лист, у якому вказано прізвище та ім'я автора, назву теми дослідження; 2) актуальність обраної проблеми дослідження; 3) мета і завдання дослідження; 4) предмет дослідження; 5) основні методи дослідження; 6) основні ідеї теорій і концепцій, на які спирається дослідження; 7) розробка заняття ґрунтується на сучасній літературі – 18-20 балів Повна або часткова відсутність одного з названих критеріїв – 15-17 балів. Повна або часткова відсутність двох із названих критеріїв – 12-14 балів. Повна або часткова відсутність трьох із названих критеріїв – 9-11 балів. Повна або часткова відсутність чотирьох із названих критеріїв – 5-8 балів. Повна або часткова відсутність п'ятих із названих критеріїв – 1-4 бали.	20
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)		
E	60 – 69 (достатньо)	3 (задовільно)	
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Бауман З. Глобалізація. Наслідки для людини і суспільства / Пер. з англ. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. 109 с.
2. Лукашевич В. М. Глобалістика. Навч. посіб. / В. М. Лукашевич; 2-е вид., перероб. і доп. Київ : Новий світ, 2010. 540 с.
3. Метаморфози світу : Соціологія глобалізації / Д. Мартен, Ж.-Л. Мецжер, Ф. П'єр [Пер. з франц. Є. Марічева]. Київ : Вид. дім «КМ Академія», 2005. 301 с.
4. Сковорець В. О., Бірюкова Т. Ф. Глобалізація: соціологічний аналіз : навчальний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності «Соціологія» освітньо-професійної програми «Соціологія». Запоріжжя : Запорізький національний університет, 2024. 142 с.
5. Сковорець В.О. Трансформація соціоісторичного організму України: аналітика соціальних процесів. Монографія. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2019. 520 с.
6. Геополітичні та геоекономічні зміни, формовані під впливом російської агресії, та оновлення місця України у світовому просторі / Наук. ред. В.Юрчишин. – Київ: Центр Разумкова, 2022. URL: chrome-extension://efaidnbmnnnibpcajpcglclefindmkaj/https://razumkov.org.ua/uploads/article/2022_TRANSFORMANS_UKR.pdf

Додаткова:

1. Бауман З. Плинні часи : життя в добу непевності / Пер. з англ. Київ : Критика, 2013. 176 с.
2. Бебик В. М., Шергін С. О., Дегтерьова Л. О. Сучасна глобалістика: провідні концепції і модерна практика: Навч. посіб. Київ : Відкритий міжнар. ун-т розвитку людини «Україна», 2006. 207 с.
3. Бжезинский Зб. Вибір: Глобальне панування чи світове лідерство / Пер. с англ. Київ: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2006. 203 с.
4. Білорус О. Г., Лук'яненко Д. Г. Глобалізація і безпека розвитку : монографія . Київ : КНЕУ, 2001. 733 с.
5. Воронкова В.Г. Глобалістика: підручник. Київ: Вища школа, 2010. 544 с.
6. Глобальна економіка ХХІ ст. : людський вимір: монографія / за заг. ред. Д. Г. Лук'яненка. Київ : КНЕУ, 2008. 420 с.
7. Павловський М.А. Стратегія розвитку суспільства: Україна і світ (економіка, політологія, соціологія). Київ : Техніка, 2001. 312 с.
8. Стігліц Дж. Глобалізація та її тягар: Пер. з англ. Київ: Вид дім «КМ Академія», 2003. 252 с.
9. Хантінгтон С. Зіткнення цивілізацій? Філософська і соціологічна думка. 1996. № 1-2. С. 7-29.

10. Шнипко О.С. Економічна влада в системі соціальних координат. Київ: ПАТ «ВІПОЛ», 2012. 403 с.
11. Суліма Є. М. Глобалістика : підручник. Київ : Вища школа, 2010. 544 с.
12. Appadurai A. *Modernity at Large: Cultural Dimensions of Globalization*. Minneapolis, 1996. Minneapolis, MN: University of Minnesota Press. URL: <https://www.upress.umn.edu/book-division/books/modernity-at-large>
13. Levitt T. The Globalization of Markets. *Harvard Business Review*. 1983. May – June. P. 92-102.
14. *Challenging Global Development: Towards Decoloniality and Justice* / edited by H. Melber, U. Kothari,
15. Camfield, K. Biekart. Cham : Palgrave Macmillan, 2024. 260 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi77/0057398.pdf>
16. *Causal Mechanisms in the Global Development of Social Policies* / J. Kuhlmann, F. Nullmeier (eds.). Cham : Palgrave Macmillan, 2022. 457 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050696.pdf>.
17. Darnell R. *The Communications Consultant's Foundation: Leveraging Public Relations Expertise for Personal and Client Success*. New York : Routledge, 2022. 173 p. URL: <http://files.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi72/0052816.pdf>.
18. *Partnerships for Sustainability in Contemporary Global Governance: Pathways to Effectiveness* / edited by L. B. Andonova, M. V. Faul, D. Piselli. London : Routledge, 2022. 308 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050768.pdf>. *Perspectives on the History of Global Development* / edited by C. R. Unger [et al.] (eds.). Berlin : De Gruyter, 2022. 270 p. URL: <http://ebooks.znu.edu.ua/files/Bibliobooks/Inshi69/0050506.pdf>.
19. Robertson R. *Globalization: Social Theory and Global Culture*. London : Sage Publications Ltd., 1992, 188 p.
20. Копачинська Г. Історичний контекст формування геополітичних інтересів України // Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. 2024. № 2 (19). URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint/article/view/360/360>

Інформаційні ресурси

1. Всесвітня Організація Охорони здоров'я (ВООЗ). Освітньо- інформаційні матеріали про глобальні зміни клімату та про їх вплив на здоров'я людини // www.who.int
2. Інформаційні ресурси по проблемі зміни клімату // <http://dpbuvr.gov.ua/Інформаційні-ресурси-по-проблемі-змі/>
3. Портал «Європа» Європейської Комісії: <http://europa.eu>
4. Постійне представництво ЮНЕСКО в Україні // <http://unesco.mfa.gov.ua/ua>
5. Світова організація торгівлі: <http://www.wto.org>
6. The Club of Roma (офіційний сайт Римського клубу) // <https://www.clubofrome.org/>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків. Інтерактивний характер курсу передбачає обов'язкове відвідування практичних занять. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати практичні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на найближчій консультації впродовж тижня після пропуску.

Відпрацювання занять здійснюється усно у формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття. В окремих випадках дозволяється письмове відпрацювання шляхом виконання індивідуального письмового завдання. Студенти, які станом на початок екзаменаційної сесії мають понад 70% невідпрацьованих пропущених занять, до відпрацювання не допускаються.

Політика академічної доброчесності. Усі письмові роботи, що виконуються слухачами під час проходження курсу, перевіряються на наявність плагіату за допомогою спеціалізованого програмного забезпечення.

Відповідно до чинних правових норм, плагіатом вважатиметься: копіювання чужої наукової роботи чи декількох робіт та оприлюднення результату під своїм іменем; створення суміші власного та запозиченого тексту без належного цитування джерел; рерайт (перефразування чужої праці без згадування оригінального автора). Будь-яка ідея, думка чи речення, ілюстрація чи фото, яке ви запозичуєте, має супроводжуватися посиланням на першоджерело.

Виконавці індивідуальних дослідницьких завдань обов'язково додають до текстів своїх робіт власноруч підписану Декларацію академічної доброчесності (див. посилання у Додатку до силабусу). Роботи, у яких виявлено ознаки плагіату, до розгляду не приймаються і відхиляються без права перескладання. Якщо ви не впевнені, чи підпадають зроблені вами запозичення під визначення плагіату, будь ласка, проконсультуйтеся з викладачем. Висока академічна культура та європейські стандарти якості освіти, яких дотримуються у ЗНУ, вимагають від дослідників відповідального ставлення до вибору джерел. Посилання на такі ресурси, як Wikipedia, бази даних рефератів та письмових робіт (Studopedia.org та подібні) є неприпустимим. Рекомендовані бази даних для пошуку джерел: Електронні ресурси Національної бібліотеки ім. Вернадського: <http://www.nbuv.gov.ua>

Цифрова повнотекстова база даних англomовної наукової періодики JSTOR: <https://www.jstor.org/>

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті. Використання мобільних телефонів, планшетів та інших гаджетів під час лекційних та практичних занять дозволяється виключно у навчальних цілях (для уточнення певних даних, перевірки правопису, отримання довідкової інформації тощо). Будь ласка, не забувайте активувати режим «без звуку» до початку заняття.

Під час виконання заходів контролю (термінологічних диктантів, контрольних робіт, іспитів) використання гаджетів заборонено. У разі порушення цієї заборони роботу буде анульовано без права перескладання.

Визнання результатів неформальної/інформальної освіти. Можливе визнання результатів неформальної освіти згідно Положення Запорізького національного університету про порядок визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти від 2025 року. Механізм визнання описано у Положенні:

https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/normativna_basa/polozhennya_zapor_z_kogo_nats_onal_nogo_un_versitetu_pro_poryadok_viznannya_rezul_tat_v_navchannya_zdobutikh_shlyakhom_neformal_noyi_ta_abo_nformal_noyi_osv_ti.pdf.

Комунікація. Базовою платформою для комунікації викладача зі студентами є Moodle. Важливі повідомлення загального характеру – зокрема, оголошення про терміни подання контрольних робіт, коди доступу до сесій у Zoom та ін. – регулярно розміщуються викладачем на форумі курсу. Для персональних запитів використовується сервіс приватних повідомлень. Відповіді на запити студентів подаються викладачем впродовж трьох робочих днів. Для оперативного отримання повідомлень про оцінки та нову інформацію, розміщену на сторінці курсу у Moodle, будь ласка, переконайтеся, що адреса електронної пошти, зазначена у вашому профайлі на Moodle, є актуальною, та регулярно перевіряйте папку «Спам». Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, направте електронного листа з позначкою «Важливо» на адресу vskvoretz@cisr.zp.ua. У листі обов'язково вкажіть ваше прізвище та ім'я, курс та шифр академічної групи. Для отримання швидкої відповіді пишіть повідомлення у Viber.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою: https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ](https://lnk.ua/9MVwgEpVz): <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.
Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.